

תוכן הענינים

מבוא - המחלוקת אם מירוח הגוי פוטר מתרו"מ והחרם שהחרימו על זה	טו
בשולי ההקדמה - הרה"ג רבי יוסף אפרתי	כז
אות א - שומשום שגדל אצל גוי וישראל לקחו לאכילה האם חייב בתרו"מ	לה
אות ב - זיתים שגדלו אצל גוי ונכבשו ביד ישראל האם חייבים בתרו"מ	נד
אות ג - תורמוסין שגדלו אצל גוי ונתמתקו לאכילה ביד ישראל האם חייבים בתרו"מ	נט
אות ד - ענבים שגדלו אצל גוי וישראל עשה יין האם מותר לאכול מהם אכילת עראי	סב
אות ה - ירקות שגדלו אצל גוי וישראל קוטפם משדהו של גוי האם חייב בתרו"מ	עה
אות ו - הקונה פירות החייבים בתרו"מ מאדם שאינו בקי בדינים שמעיד שהפריש האם חייב להפריש תרו"מ	פג
אות ז - סדר הפרשת תרומות ומעשרות	צ
אות ח - הפקרת נכסיו לצורך נטילת המעשר עני לעצמו באיזה אופן מהני	קנא
אות ט - פדיית מעשר שני פירות על פירות	קסב
ענין כלאים - ירקות הנטועים תחת הגפנים האם נאסרו מצד כלאי הכרם	קסט
ענין ערלה - שלא לקנות פירות ליד מטעי הנכרים מחשש שמא הם של ערלה	קעז

תוכן הענינים מפורט

מבוא – ביאור המחלוקת אם מירוח גוי פוטר מתרו"מ והחרם שהחרימו על כך; תשובת המהר"י אשכנזי על מנהג בני ארץ ישראל בדיני תרו"מ; הפולמוס שהיה על הפרשת תרו"מ שנתמרחו ביד גוי; דברי הכסף משנה המבי"ט ורבי בצלאל אשכנזי בזה, דעת רבינו ז"ל בנידונים אלו; בירור השמועה שהגר"א חזר מעלייתו לארץ ישראל בעקבות השמועה על החרם; הנהגת המהרי"ל דיסקין בפירות שנתמרחו על ידי עכו"ם כדי שלא להכנס לחשש החרם; פירות שיש עליהם ספק אינם בכלל החרם;

אות א – שומשום שגדל אצל גוי וישראל לקחו לאכילה האם חייב בתרו"מ

ביאור מחלוקת הרמב"ם והראב"ד האם מירוח גוי פוטר מתרו"מ; שומשום שגדל ביד גוי וישראל עשה ממנו שמן האם חייב בתרו"מ; האם שמן שומשום נחשב כזיעה בעלמא ודין זיעה בתרו"מ; דין שמן סויה וקנולה המתמצים בארץ האם חייב בהפרשת תרו"מ; שומשום שנלקט לעשות ממנו שמן האם מותר לאכול ממנו אכילת עראי; אופנים שאסור לאכול אכילת עראי בלי להפריש תרו"מ; ביאור סוגית אוכלים על המוקצה [מעשרות ריש פרק ג] למי מותר לאכול והיכן; דעת רבותינו האחרונים האם לחשוש לחומרת רבינו ז"ל;

אות ב – זיתים שגדלו אצל גוי ונכבשו ביד ישראל האם חייבים בתרו"מ

האם הגמר מלאכה בזיתים כבושים הוא מילוי הכלים בשעת הקטיף או הכבישה; שיטת רבינו ז"ל ועוד שהגמר מלאכה הוא בכבישה; ישראל שכבש זיתים שקנה מגוי חייבים בתרו"מ; גם בקונה זיתים מישראל יזהר שלא להפריש קודם הכבישה; האם יש חילוק בין ירקות שאינם ראויים לאכילה לבין זיתים כבושים; דעת רבותינו האם לחשוש להלכה לדברי רבינו ז"ל;

אות ג – תורמוסין שגדלו אצל גוי ונתמתקו לאכילה ביד ישראל האם חייבים בתרו"מ

החילוק בין זיתים כבושים לתורמוסין; השיטות שחלקו על רבינו ז"ל בתורמוסין; דעת רבותינו האם לחשוש להלכה לדברי רבינו ז"ל;

אות ד - ענבים שגדלו אצל גוי וישראל עשה יין האם מותר לאכול מהם אכילת עראי

ד' שיטות האם מותר לאכול אכילת עראי או קבע בענבים שבצרם הגוי לשם יין; האם יש חילוק בין ענבים העומדים לאכילה לבין ענבים העומדים ליין; ענבים שגדלו אצל הגוי וקנאם ליין ונמלך לאוכלם האם חייבים בתרו"מ; מקום שרוב הענבים עומדים לאכילה והישראל לקח ליין; האם הולכים אחר כוונת הגוי המוכרם לשם מה מכר; האם מברכים על הפרשת תרו"מ מיין שנעשה מענבים שגדלו אצל גוי;

אות ה - ירקות שגדלו אצל גוי וישראל קוטפם משדהו של גוי האם חייב בתרו"מ

ישראל המלקט ירקות משדה גוי האם מתחייבים הירקות בתרו"מ; השיטות שחלקו על רבינו ז"ל; יישוב השיטות על פי דברי תשובות רבי אלעזר בן ארחא לחלק בין מקום שרשאי הישראל לחזור בו לבין מקום שאין רשאי לחזור; המנהג שנהגו שהישראל לוקט בעצמו כדי לברך על ההפרשה; אתרוגים שגדלו אצל הגוי וקטפם ישראל האם צריך להפריש מהם תרו"מ; אתרוגים שנגמרה מלאכתן לשם מצוה האם חייבים בהפרשת תרו"מ;

אות ו - הקונה פירות החייבים בתרו"מ מעם הארץ שאינו בקי בדינים האם חייב להפריש תרו"מ

הפרשת תרו"מ על ידי אדם שאינו בקי בדינים דינו נחשב כספק טבל; מהי תקנת דמאי; האם תקנת דמאי נוהגת כיום; שיטת החזון איש בזה; שיטת המנחת שלמה בזה; הפרשת תרו"מ בזמנינו;

אות ז - סדר הפרשת תרומות ומעשרות

האם בזמן הזה צריך להוציא לתרומה גדולה אחד מחמישים; השיטות החולקות שסגי להוציא לתרומה גדולה כל שהוא; האם נוהג כיום שיעור הפרשת חלה אחד מארבעים ושמונה; כשמפריש תרומה על כמה חביות האם צריך לפותחם, האם התרומה צריכה לנגוע בפירות; האם צריך לומר בתחילת ההפרשה אחד ממאה ישאר בטבלו, דין תרומה שאין כל שייריה ניכרים; האם הטבל שנמצא בכלי של התרומה גדולה מתבטל ונעשה

תרומה; האם ישראל יכול להפריש תרומת מעשר או רק הלוי; הטעם שישראל יכול להפריש תרומת מעשר; האם יכולים להפריש פירות הפקר שחייבים במעשר; נתינת מעשר ראשון ללוי בזמן הזה; האם יש לכהנים וללויים בזמן הזה חזקה; שיטת החזון איש שאין לתת ללוי מעשר ראשון משום שעולים על פי עצמן; האם יש ספק בזמן הזה בשנות המעשר; אמירת ב' המעשרות מחמת חסרון ידיעה; ברכת פדיון מעשר שני; האם יש להחמיר לפדות בזמן הזה את המע"ש בשוויו; האם צריך להוסיף חומש בפדיון מעשר שני; המוסיף חומש האם צריך לחלל על פרוטה ורביע; האם מותר לאבד את התרומה בידיים; מהי קבורה דרך כבוד; נתינת יין לזילוף; איבוד תרומות היין בזמן הזה; האם אפשר לחלל בזמן הזה על מטבע שאין עליו צורה; איך מאבדים את המטבע של חילול מעשר שני האם דוקא בהשלכה לים או אף בשאר אופנים;

אות ח – הפקרת נכסיו לצורך נטילת המעשר עני לעצמו באיזה אופן מהני

האם מהני להפקיר את נכסיו ולהפטר מנתינת מעשר עני; האם צריך שתהיה אפשרות לזכות מההפקר; נוסח ההפקר שמפקיר רק את הפירות;

אות ט – פדיון מעשר שני פירות על פירות מחלוקת הרמב"ם והראב"ד האם אפשר לחלל מעשר שני על פירות וביאור טעמם; לשיטות שמחללים על פירות האם צריך לחלל על אותו המין; לשיטות שמחללים על פירות האם אפשר לחלל על פירות טמאים;

תוכן ענינים מפורט לכלאים וערלה

ענין כלאים – ירקות הנטועים תחת הגפנים האם נאסרו מצד כלאי הכרם

ירקות הגדלים מתחת לגפנים האם נאסרים; מחלוקת האחרונים כשלא יודעים בבירור שהירקות גדלו מתחת לגפנים האם לאוסרם או לא; ירקות מתחת להדלית הגפן במרחק ד' אמות בגובה האם נאסרים;

ענין ערלה – שלא לקנות פירות ליד מטעי הנכרים מחשש שמא הם של ערלה

ספק ערלה בארץ ישראל ובחו"ל; דעת הרדב"ז להתיר קניית פירות שלא ידוע שהם ערלה מכמה טעמים; קניית פירות בימינו שלא ידוע אם הם ערלה השיטות שהולכים אחר הרוב; השיטות שחוששים למיעוט המצוי; השיטות שחוששים לספק קבוע;